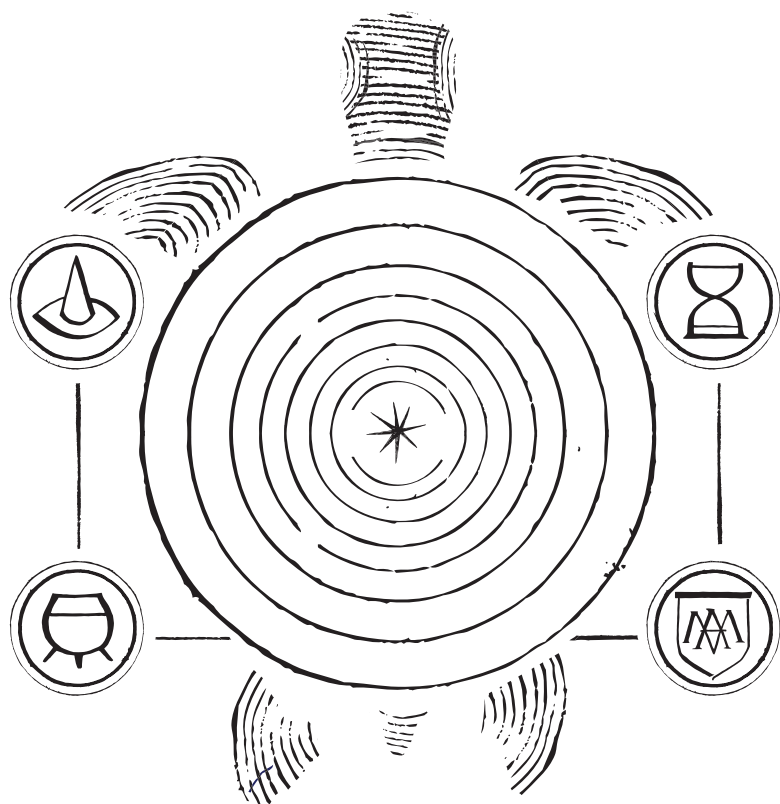

◆ ДИСКѠСВѢТ ◆

УДК 821.111-3
П 70

THE LIGHT FANTASTIC COPYRIGHT © TERRY PRATCHETT 1986
FIRST PUBLISHED BY COLIN SMYTHE LTD, GREAT BRITAIN

Террі Пратчетт

П 70 Химерне сяйво [Текст] : роман / Террі Пратчетт ; переклад з англ. Юлії Прокопець, за ред. Ольги Ренн. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. — 304 с.

ISBN 978-617-679-489-9

«Химерне сяйво» — це другий роман із серії «Дискосвіт», у якому продовжуються пригоди чарівника-невдахи Ринсвінда та першого на Диску туриста Двоцвіта, що розпочалися в «Кольорі магії». Зловісна червона зоря загрожує Дискосвіту знищенням. Друзі й не підозрюють, що саме Ринсвіндові, якому геть не вдаються чари, доведеться рятувати Диск від катастрофи. Дорогою їм трапляються дерева, що говорять, хатинка з пряника, друїди-«програмісти», варвари-коноводи, тролі, потвори з інших вимірів, чарівна мандрівна крамничка, а головне, доля дарує їм зустріч із легендарним героєм Дискосвіту!

Террі Пратчетт вчергове ламає стереотипи про те, що героями можуть бути винятково красені у звабливому шкіряному одязі. І показує, що чари можуть цілковито зіпсувати чиєсь життя, а можуть — і подарувати нове.

УДК 821.111-3

*Висловлюємо подяку Володимирові Ареневу
за допомогу в підготовці видання.*

П роман «Дискосвіту»
П роман циклу «Ринсвінд»

© Террі Пратчетт, текст, 1986
© Юлія Прокопець, переклад, 2018
© Романа Романишин, Андрій Лесів,
обкладинка, оформлення серії, 2018
© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2018

ISBN 978-617-679-489-9

Усі права застережено

ТЕРРІ ПРАЧЕТІ

ХИМЕРНЕ СЯЇВО

РОМАН

ЦИКЛ
"РИНСВІІД"

—2—

ЛЬВІВ
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА
2018

Сонце вставало повільно, наче сумніваючись, чи вартує це таких зусиль.

На Диску займалася зоря, провіщаючи новий день, але якось спроквола, — і ось чому.

Коли світло наптовхується на сильне магічне поле, воно втрачає всю свою настирливість. І відразу ж уповільнює рух. А в Дискосвіті магія була такою бентежно сильною, що м'яке жовтяве вранішнє світло огортало сонний краєвид, наче обійми ніжного коханця чи, як хтось би сказав, розтікалося, мов золотистий сироп. Воно затрималося на якусь мить, щоб заповнити долини. Далі поповзло уверх гірськими хребтами. Коли воно дісталось Серця Небес, шпиля з сірого каменю та зеленого льоду, що височів на десять миль, позначав Осердя Дискосвіту і був оселею його богів, воно вже нуртувало пристрастю і врешті-решт нечутно, наче оксамит, накрило темний ландшафт позаду скелі потужним неспішним цунамі.

Такого ви не побачите ніде, на жодному іншому світі.

Звісно, жоден інший світ не пливе крізь зоряну нескінченність, тримаючись на плечах чотирьох гігантських слонів, що примостилися на панцирі гігантської черепахи. Його ім'я — чи її, згідно з іншою філософською школою — було Великий А'Туїн; він — чи, як могло статися, вона — не відіграватиме провідну роль в подіях, про які йтиметься далі, проте для розуміння Дискосвіту загалом надзвичайно важливо знати, що він — чи вона — є там

унизу, під шахтами, морським намулом і фальшивими скам'янілими рештками, які Творець розкидав лише заради того, щоб збити з пантелику археологів і підкинути їм сміховинні гіпотези.

Великий А'Туїн, космічна черепаха, чий панцир вкритий водневою памороззю, здірявлений метеорами та виглянсуваний астероїдним пилом. Великий А'Туїн, чий очі були наче два прадавні моря, а голова — завбільшки з цілий континент, через який думки пропливали немов малі іскристі глетчери. Великий А'Туїн — з масивними млявими плавцями та панциром, що, мов дзеркало, відбивав зоряне сяйво, — неквапом рухався крізь темну млу міжгалактичного простору, несучи на собі Дискосвіт. Гігантський, як світи. Прадавній, як Час. Терплячий, мов цеглина.

Філософи, правду кажучи, так нічого й не збагнули. Насправді Великий А'Туїн має чудове дозвілля.

Великий А'Туїн — єдина істота в цілому всесвіті, котра достеменно знає, куди прямує.

Філософи, звісно, споконвіку сперечаються про те, куди саме він прямує, і постійно бідкаються, що можуть так ніколи цього й не довідатися.

Втім, за якихось два місяці вони про все дізнаються. І тоді матимуть *достатньо* причин, щоб бідкатися...

Була ще одна проблема, яка довгий час хвилювала тих філософів на Диску, які були наділені багатшою уявою, а саме — стаття Великого А'Туїна; вони витратили чимало зусиль та часу у спробах розв'язати її раз і назавжди.

Результати цих зусиль починають вимальовуватися, наче велика темна тінь, що пропливає, як велетенський гребінь з черепашачого панцира.

Це — бронзовий корпус «Безстрашного мандрівника», що несеться повз, повністю втративши контроль, — такий собі космічний корабель епохи неоліту, змайстрований і спущений через край диска астрономами-жерцями Круля, що зручно розташований на самому узбіччі і доводить, всупереч поширеній думці, що самозапуск космічного човна — *цілком реальна річ**.

На борту човна перебуває перший турист Дискосвіту, Двоцвіт. Останні кілька місяців він провів у мандрах, відкриваючи для себе Диск, а тепер швидко від нього віддаляється з причин, які непросто пояснити та які пов'язані з його спробою втекти з Круля.

Ця спроба виявилася на тисячу відсотків успішною.

Втім, незважаючи на всі докази, що він може стати також і *останнім* туристом на Диску, Двоцвіт милується краєвидом.

Угорі, приблизно на дві милі вище від нього, продовжує своє вільне падіння чарівник Ринсвінд, одягнутий в те, що на Диску вважається костюмом астронавта. Уявіть собі водолазний костюм, створений людьми, що ніколи не бачили моря. Шість місяців тому Ринсвінд був абсолютно звичайним чарівником-невдахою. Тоді він зустрів Двоцвіта, за шалені гроші погодився бути його провідником на незнайомих теренах і відтоді, поміж своїми новими обов'язками, потрапляє у всілякі халепи — у нього стріляють, його залякують і переслідують, він опиняється

* Гра слів «free launch» (самозапуск) та «free lunch» (безкоштовний обід), що відсилає нас до фрази «безкоштовних обідів не буває» (*there ain't no such thing as a free lunch*), що належить економістові Джону Кеннету Гелбрейту і була ключовою у науково-фантастичному романі Роберта Гайнлайна «The Moon Is a Harsh Mistress». — *Прим. пер.*

підвішеним у різних висотних місцях без жодної надії на порятунок, а іноді — як-от зараз — падає звідти вниз. Він не милується навколишнім краєвидом, бо зараз у нього перед очима пробігає усе його життя і затуляє довколишні красоти. Йому тепер потрохи стає зрозумілим, наскільки важливо не забути про шолом, коли вдягаєш скафандр.

Тут можна було б згадати ще багато подій, які пояснюють, чому цих двох зараз відносить світ за очі і чому Багаж, якого востаннє бачили, коли він відчайдушно перебирав усіма своїми стома ніжками, намагаючись не відстати від господаря, — далекі не звичайна валіза — але такі пояснення забрали б доволі часу і, напевне, того не варті. Для прикладу, одного разу, кажуть, хтось запитав на вечірці відомого філософа Лі Тіна Улесника: «Чому ви тут?» — і на відповідь довелося чекати три роки.

Значно важливішим є те, що відбувається зараз у далекому космічному просторі, далеко вгорі над А'Туїном, словами та чарівником, що швидко втрачає сили. Саму канву часопростору ось-ось прокрутить у сушарці.

Повітря було масним на дотик через очевидну присутність чарів та їдким від диму чорних воскових свічок, про склад яких розумний чоловік волів би краще не знати.

Було щось дуже незвичне у приміщенні глибоко в підземеллях Невидної академії, першого на Диску магічного університету. Передусім складалося враження, що в ньому було забагато вимірів — невидимих для ока, та все ж відчутно присутніх. Стіни були вкриті окультними символами, а більшу частину підлоги займала Восьмикратна Печать Стазису, що, як вважалося у магічних колах,

повинна була мати таку ж гальмівну силу, як і влучно кинута цеглина.

Єдиними меблями в цьому приміщенні був пюпітр з темного дерева, вирізьблений у формі птаха — ну, будьмо чесні, у формі крилатої істоти, яку краще, мабуть, не роздивлятися детально, — а на пюпітрі, прикута товстим ланцюгом з багатьма навісними замками, лежала книга.

Це була велика, проте, на перший погляд, звичайнісінька книга. Інші книжки в бібліотеках Академії мали оправу, оздоблені рідкісним коштовним камінням та чудовим деревом або переплетені у шкіру дракона. А на цій була палітурка з досить потертої шкіри. В бібліотечних каталогах такі книжки зазвичай позначені як «ледь поплямовані», хоча правдивіше було б сказати, що вона мала такий вигляд, наче її пошарпали, погризли і практично розірвали на клапти.

Книга була замкнута металевими заціпками. Вони були не декоративними, а звичайними і дуже масивними — як і сам ланцюг, що швидше втримував книгу на припоні, аніж прикріплював її до пюпітра.

Складалося враження, що їх виготовив майстер, який точно знав, для чого вони призначені, і усе своє життя присвятив виготовленню упряжі для слонів.

Повітря загусло й звихрилось. Сторінки книги моторошно й неспішно зашелестіли, а тоді з них заструменіло м'яке голубе світло. У приміщенні стало так тихо, що простір, здавалося, починає повільно стискатися, немов кулак.

Шестеро чарівників у нічних сорочках по черзі зазирали всередину через решітку невеликого віконечка, що було на дверях. Ніхто з них не міг спати, коли поруч таке

творилося — груба магічна енергія потужною хвилею здійснювалася аж до самого даху Невидної академії.

— Так, — прозвучав чийсь голос. — Що тут відбувається? І чому мене не покликали?

Гелдер Доцевіск, Верховний Заклинач Ордену Срібної Зірки, Суверенний Володар Священної Патериці, Єдиний і Незрівнянний Маг Восьмого Рівня і Триста четвертий Канцлер Невидної академії, мав неперевершений вигляд навіть у своїй червоній нічній сорочці з таємничими рунками, вишитими вручну, навіть у нічному ковпаку з китицею та зі свічником Крихітки Віллі Вінкі* у руці. Йому також майже вдавалося мати такий вигляд у капцях із пухнастими помпонами. Шість переляканих облич повернулися до нього.

— Е... але ж вас *покликали*, пане, — сказав один із чарівників-практикантів. — Саме тому ви зараз тут, — догідливо підказав він.

— Я маю на увазі, чому мене не покликали раніше? — гаркнув Гелдер, розштовхуючи ліктями тих, хто заступав йому прохід до віконечка з ґратами.

— Е... раніше за кого, пане? — спитав чарівник.

Гелдер пропік його поглядом, а тоді наважився зиркнути через решітку.

У кімнаті — там, де порошинки стикалися з потоком грубої магічної сили, тепер спалахували невеличкі вогники. Восьмикратна Печать роздулася пухирями, наче від опіків, і загорнулася всередину уздовж країв.

* «With the Wee Willie Winkie candlestick in his hand» — посилання на дитячий віршик Матінки Гуски з традиційною ілюстрацією Віллі, що підіймається сходами, тримаючи перед собою свічник. — *Прим. пер.*